

SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ORZEŁ BIAŁY S.A.
za rok zakończony 31 grudnia 2017

sporządzone wg
Międzynarodowych
Standardów
Sprawozdawczości
Finansowej
zatwierdzonych
do stosowania w UE

9 kwietnia 2018 roku

Rachunek zysków i strat	4
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Zestawienie zmian w kapitale własnym.....	8
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	9
1. Informacje ogólne	9
2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
3. Skład Zarządu Spółki	9
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	9
5. Inwestycje Spółki	10
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	10
6.1. Profesjonalny osąd	10
6.2. Niepewność szacunków	11
7. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego.....	12
7.1. Oświadczenie o zgodności	12
7.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego	12
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	12
9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie.....	13
10. Zmiana szacunków	16
11. Istotne zasady rachunkowości	17
11.1. Wycena do wartości godziwej	17
11.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	18
11.3. Rzeczowe aktywa trwałe.....	19
11.4. Aktywa przeznaczone do sprzedaży	20
11.5. Nieruchomości inwestycyjne	20
11.6. Wartości niematerialne	20
11.7. Leasing.....	21
11.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	22
11.9. Koszty finansowania zewnętrznego	23
11.10. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	23
11.11. Aktywa finansowe.....	23
11.12. Utrata wartości aktywów finansowych	24
11.13. Wbudowane instrumenty pochodne.....	25
11.14. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	26
11.15. Zapasy	26
11.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	27
11.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	27
11.18. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne.....	27
11.19. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	27
11.20. Rezerwy	28
11.21. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe	28
11.22. Rezerwy na rekultywację	28
11.23. Przychody	29
11.24. Koszty	30
11.25. Podatki	30

11.26. Zysk netto na akcję	31
11.27. Połączenia jednostek	31
12. Segmenty operacyjne	32
13. Przychody i koszty	33
13.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług	33
13.2. Przychody netto ze sprzedaży produktów (struktura terytorialna)	33
13.3. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	33
13.4. Koszty według rodzajów	34
13.5. Koszty sprzedanych towarów i materiałów	34
13.6. Pozostałe przychody	34
13.7. Pozostałe koszty	34
13.8. Aktualizacja wartości inwestycji w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone	35
13.9. Przychody finansowe	35
13.10. Koszty finansowe	35
14. Podatek dochodowy	36
14.1. Obciążenie podatkowe	36
14.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	36
14.3. Odroczone podatek dochodowy	37
15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	38
16. Zysk przypadający na jedną akcję	38
17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	39
18. Rzeczowe aktywa trwałe	40
19. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	41
20. Nieruchomości inwestycyjne	42
20.1. Wycena wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	42
21. Wartości niematerialne	43
22. Pozostałe aktywa	44
22.1. Aktywa finansowe	44
23. Świadczenia pracownicze	45
23.1. Świadczenia emerytalne	45
24. Zapasy	46
25. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	47
26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	48
27. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe	49
27.1. Kapitał podstawowy	49
27.2. Pozostałe kapitały rezerwowe	50
27.3. Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	50
28. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	51
29. Rezerwy	54
29.1. Stan rezerw	54
29.2. Zmiany stanu rezerw	54
30. Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	56
30.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	56
30.2. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	56
30.3. Rozliczenia międzyokresowe	57
31. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	57

32. Zobowiązania warunkowe i zabezpieczenia.....	58
32.1. Zobowiązania warunkowe	58
32.2. Zabezpieczenia.....	58
32.3. Sprawy sądowe	59
32.4. Rozliczenia podatkowe	59
33. Informacje o podmiotach powiązanych.....	59
33.1. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki	60
34. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	60
35. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	61
35.1. Ryzyko stopy procentowej.....	61
35.2. Ryzyko walutowe.....	62
35.3. Ryzyko cen towarów.....	63
35.4. Analiza wrażliwości.....	63
35.5. Ryzyko kredytowe	65
35.6. Ryzyko związane z płynnością	65
36. Instrumenty finansowe	66
36.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych.....	66
36.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych.....	67
36.3. Ryzyko stopy procentowej.....	69
36.4. Zabezpieczenia.....	70
37. Zarządzanie kapitałem.....	71
38. Struktura zatrudnienia	71
39. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	71

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	Nota	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów	13.1.-13.3.	673 686	532 592
Koszt własny sprzedaży	13.4.-13.5.	(619 977)	(491 518)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		53 709	41 074
Koszty sprzedaży	13.4	(3 824)	(10 200)
Koszty ogólnego zarządu	13.4	(20 254)	(18 356)
Zysk/(strata) netto ze sprzedaży		29 631	12 518
Pozostałe przychody	13.6.	1 970	1 521
Pozostałe koszty	13.7.	(8 120)	(3 061)
Aktualizacja wartości inwestycji w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	13.8.	-	(15 006)
Przychody finansowe	13.9.	905	381
Koszty finansowe	13.10.	(3 455)	(2 748)
Zysk/(strata) brutto		20 931	(6 395)
Podatek dochodowy	14	(4 864)	(4 515)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		16 067	(10 910)
Działalność zaniechana		-	-
Zysk/(strata) za rok obrotowy z działalności zaniechanej		-	-
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		16 067	(10 910)
Zysk/(strata) na jedną akcję:	16		
– podstawowy z zysku za rok obrotowy		0,96	(0,66)
– podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy		0,96	(0,66)
– rozwodniony z zysku za rok obrotowy		0,96	(0,66)
– rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy		0,96	(0,66)

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

		okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
	<i>Nota</i>		
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		16 067	(10 910)
Inne całkowite dochody			
<i>Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty)</i> <i>w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>			
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		9 159	(4912)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	14.3	(1 438)	970
Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		7 721	(3 942)
<i>Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty)</i> <i>w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>			
Sprzedaż gruntów		(485)	(6)
Zyski/straty aktuarialne	23.1	(202)	11
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	14.3	130	(1)
Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		(557)	4
Inne całkowite dochody netto		7 164	(3 938)
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES		23 231	(14 848)

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Nota	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
AKTYWA			
Aktywa trwałe		127 156	162 583
Rzeczowe aktywa trwałe	18	125 479	128 572
Nieruchomości inwestycyjne	20	413	3 489
Wartości niematerialne	21	376	1 024
Pozostałe aktywa	22.1	888	26 047
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14	0	3 451
Aktywa obrotowe		216 047	227 873
Zapasy	24	119 595	156 449
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	25	69 257	57 373
Udzielone pożyczki	22.1	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26	26 056	14 051
Inne aktywa finansowe	22.1	1 139	-
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		1 506	47
SUMA AKTYWÓW		344 709	390 503
PASYWA			
Kapitał własny		254 722	229 459
Kapitał podstawowy	27	7 160	7 160
Pozostałe kapitały rezerwowe	27	234 823	238 569
Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	27	12 739	(16 270)
Zobowiązania długoterminowe		30 151	32 205
Rezerwy	29	12 797	12 219
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		228	-
Kredyty bankowe i pożyczki	28	6 368	8 261
Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	30	10 758	11 725
Zobowiązania krótkoterminowe		59 836	128 839
Rezerwy	29	1 343	3 065
Kredyty bankowe i pożyczki	28	2 235	56 143
Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	30	56 258	60 685
Inne zobowiązania finansowe	30	-	8 020
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	30	-	926
Zobowiązania razem		89 987	161 044
SUMA PASYWÓW		344 709	390 503

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	Nota	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		20 931	(6 395)
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja		34 578	(9 652)
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych		8 721	8 203
Koszty i przychody z tytułu odsetek		(8)	83
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej		2 258	2 095
Zmiana stanu rezerw		1 166	14 835
Zmiana stanu zapasów		(1 143)	314
Zmiana stanu należności i pozostałych aktywów		36 853	(73 723)
niefinansowych		(11 885)	15 014
Zmiana stanu zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych			
biernych	31	(1 662)	25 145
Zapłacony podatek dochodowy		-	-
Inne korekty		278	(1 618)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		55 509	(16 047)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych		2 186	177
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych		0	12
Wpływy z tytułu odsetek		3	53
Spląty udzielonych pożyczek		0	2 469
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(6 316)	(4 901)
Wydatki netto na nabycie aktywów finansowych		0	(4 000)
Udzielone pożyczki		0	(2 000)
Inne		7	8
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(4 120)	(8 182)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z kredytów i pożyczek	28	17 509	74 620
Splata kredytów i pożyczek	28	(53 936)	(46 746)
Zapłacone odsetki		(2 187)	(1 656)
Inne	31	(770)	(709)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(39 384)	25 509
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		12 005	1 280
Różnice kursowe netto		-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		14 051	12 771
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	26	20 056	14 051

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	<i>Nota</i>	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Pozostałe kapitały rezerwowe</i>	<i>Zyski zatrzymane/ niepokryte straty</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>
Na dzień 1 stycznia 2017 roku		7 160	238 569	(16 270)	229 459
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	16	-	-	16 067	16 067
Inne całkowite dochody netto za okres		-	7 164	-	7 164
Całkowity dochód za okres		-	7 164	16 067	23 231
Podział wyniku za poprzedni rok obrotowy	27.3	-	(10 910)	10 910	-
Rozliczenie połączenia jednostek*	22	-	-	2 032	2 032
Na dzień 31 grudnia 2017 roku		7 160	234 823	12 739	254 722
Na dzień 1 stycznia 2016 roku		7 160	219 906	21 551	248 617
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	16	-	-	(10 910)	(10 910)
Inne całkowite dochody netto za okres		-	(3 938)	-	(3 938)
Całkowity dochód za okres		-	(3 938)	(10 910)	(14 848)
Podział wyniku za poprzedni rok obrotowy	27.2	-	21 551	(21 551)	-
Rozliczenie połączenia jednostek	22	-	1 050	(5 360)	(4 310)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku		7 160	238 569	(16 270)	229 459

*Kwota 2 032 tys. PLN wynika z połączenia Orzeł Biały S.A. i Helidor sp. z o.o., które nastąpiło na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. (łączenie się przez przejęcie) przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej (Helidor sp. z o.o.) na spółkę przejmującą (Orzeł Biały S.A.), bez podwyższania kapitału zakładowego Spółki, zgodnie z art. 515 § 1 k.s.h., oraz w trybie określonym w art. 516 § 6 k.s.h. (opisano w nocie 22)

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Sprawozdanie finansowe Orzeł Biały S.A. obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku.

Orzeł Biały S.A. („Spółka”) jest spółką akcyjną z siedzibą w Piekarach Śląskich, której akcje znajdują się w publicznym obrocie.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000099792 Spółce nadano numer statystyczny REGON 270647152.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest Odzysk surowców z materiałów segregowanych PKD 38.32.Z

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spółka sporządziła skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 9 kwietnia 2018 roku.

3. Skład Zarządu Spółki

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd Spółki pracował w składzie:

Michael Rohde Pedersen – Prezes Zarządu

W okresie sprawozdawczym oraz od dnia bilansowego do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu Spółki.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 9 kwietnia 2018 roku.

5. Inwestycje Spółki

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych:

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
			31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Pumech Sp. z o.o.	Bytom	Produkcja konstrukcji stalowych Usługi serwisowe i remontowe	100%	98%
Orzeł Surowce Sp. z o. o.	Bytom	Skup i sprzedaż złomu zużytych akumulatorów	100%	100%
IP Lead Sp. z o.o.	Wrocław	Zarządzanie spółką	100%	100%
Helidor Sp. z o.o.	Wrocław	Promocja i zarządzanie markami oraz znakami towarowymi Grupy	0%*	100%
PPT EkoPark Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	Restrukturyzacja lokalnego przemysłu Pozyskiwanie inwestorów	37,5%	37,5%

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych jest równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek. Szczegóły dotyczące zmian w inwestycjach Spółki przedstawia nota 22.1.

* W dniu 31.01.2017 r. Rada Nadzorcza Orzeł Biały S.A. na wniosek Zarządu Spółki z tego samego dnia, podjęła uchwałę w przedmiocie akceptacji zamierzeń Spółki w zakresie inkorporacji do Spółki Orzeł Biały S.A. jej spółki zależnej Helidor sp. z o.o., realizowanych przez nią zadań (funkcji), jej praw i obowiązków oraz składników jej majątku w tym majątkowych praw autorskich do znaku towarowego Orzeł Biały. Planowane połączenie Orzeł Biały S.A. i Helidor sp. z o.o. nastąpiło na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. (łączenie się przez przejęcie) przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej (Helidor sp. z o.o.) na spółkę przejmującą (Orzeł Biały S.A.), bez podwyższania kapitału zakładowego Spółki, zgodnie z art. 515 § 1 k.s.h., oraz w trybie określonym w art. 516 § 6 k.s.h.

W dniu 01.02.2017 r. Zarządy Orzeł Biały S.A. oraz Helidor sp. z o.o. sporządziły, uzgodniły i podpisały plan połączenia spółek. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Orzeł Biały S.A. przyjęło uchwałę nr 3 z dnia 2.03.2017r. o połączeniu Spółki ze spółką Helidor sp. z o. o. (Spółka Przejmowana) oraz o wyrażeniu zgody na Plan Połączenia z dnia 1.02.2017 r., przyjęty przez Zarządy Spółki i Spółki Przejmowanej oraz wyrażeniu zgody na proponowaną w Planie połączenia zmianę statutu Spółki związaną z połączeniem. W dniu 31.03.2017 r. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, doszło do wpisu w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenia Emitenta ze spółką Helidor sp. z o.o. Zgodnie z art. 494 § 1 ksh, z tym samym dniem Orzeł Biały S.A. wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Helidor sp. z o.o.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

6.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Waluta funkcjonalna

MSSF nakłada na jednostki obowiązek oceny waluty funkcjonalnej. MSR 21 określa, iż waluta funkcjonalna to waluta podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa jednostka. W związku z tym Zarząd Spółki

dokonał oceny waluty funkcjonalnej. Przy ustalaniu waluty funkcjonalnej Zarząd Spółki przeanalizował walutę, która wywiera główny wpływ na ceny sprzedaży towarów i usług oraz na koszty operacyjne (robocizny i materiałów oraz na pozostałe koszty związane z dostarczaniem towarów lub świadczeniem usług) Spółki. Ponad 62% przychodów Spółki dotyczy sprzedaży w EUR, 37% w PLN natomiast 1% w USD. Spółka posiada znaczące salda należności handlowych w walucie. Jednocześnie koszty operacyjne (w tym koszty zużycia materiałów, wynagrodzeń, usług obcych, podatków) ponoszone są w polskich złotych. Również zaciągnięte przez Spółkę kredyty i pożyczki wyrażone są w polskich złotych.

W ocenie Zarządu walutą funkcjonalną Spółki jest polski złoty.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

6.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Spółka na podstawie MSR 36.9 nie przeprowadziła testów na utratę wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych, gdyż nie wystąpiły jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, iż mogła wystąpić utrata wartości aktywów trwałych. Natomiast przeprowadzono testy dla należności, zapasów i udziałów oraz dokonano odpisów aktualizujących należności, zapasy. Szczegóły dotyczące utworzonego odpisu na udziały w jednostkach zależnych i stowarzyszonych zostały przedstawione w nocie 22.1.

Odpisy aktualizujące wartość należności, zapasów i aktywów finansowych

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot z uwzględnieniem stopnia ryzyka, jakie wiąże się z daną należnością.

Odpisu z tytułu utraty wartości zapasów dokonuje się jeśli w wyniku porównania wartości historycznych z wartościami aktualnymi na dzień bilansowy (cena sprzedaży możliwa do uzyskania) jednostka stwierdza, że posiadane zapasy utraciły swoją wartość. Zarząd dokonując szacunków wartości netto możliwej do uzyskania opiera się na najbardziej wiarygodnych dowodach, dostępnych w czasie ich sporządzania, co do przewidywanej kwoty, możliwej do zrealizowania z tytułu sprzedaży zapasów.

Odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dokonuje na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Jednostka ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych mające miejsce po początkowym ujęciu tego składnika aktywów.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane przez niezależnego aktuarium za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 23.1.

Wycena pozostałych rezerw tj. na koszty premii dla pracowników, koszty urlopów oraz pozostałe koszty opiera się na szacunkach Zarządu.

Rezerwa na rekultywację

Spółka tworzy rezerwę na likwidację składowisk odpadów poprzemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego ze względu na obowiązek prawny wynikający ze stosownych ustaw. Wartość rezerwy na dzień 31.12.2017r. została oszacowana na podstawie kosztorysu inwestorskiego. Na koniec każdego okresu Spółka dokonuje aktualizacji wartości rezerwy.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

7. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, wyceny pochodnych instrumentów finansowych i wydzielania aktywów przeznaczonych do sprzedaży, gdy ich wartość jest niższa od wartości bilansowej. Należności i zobowiązania początkowo ujmowane są w wartości godziwej.

Wartość bilansowa ujętych zabezpieczanych aktywów i zobowiązań jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczane.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

7.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

7.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest PLN.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2017 roku:

- Zmiany do MSR 7 Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji: Zmiana do MSR 7 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. i wprowadza obowiązek ujawnienia uzgodnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej
Zastosowanie tej zmiany nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Spółki.
- Zmiany do MSR 12 dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat. Zmiana wyjaśnia wymogi dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat związanych z instrumentami dłużnymi. Jednostka jest zobligowana ująć aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat, w sytuacji gdy są one rezultatem dyskontowania przepływów pieniężnych związanych z instrumentem dłużnym z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej; także wówczas, gdy zamierza utrzymywać dane instrumenty dłużne do terminu wymagalności, a w momencie otrzymania kwoty nominalnej nie będzie obowiązku zapłaty podatków. Korzyści ekonomiczne odzwierciedlone w aktywie z tytułu podatku odroczonego wynikają z możliwości uzyskania przez posiadacza ww. instrumentów przyszłych zysków (odwracając efekt dyskontowania) bez konieczności zapłaty podatków.
Zastosowanie tej zmiany nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Spółki.
- Roczne zmiany do MSSF 2014 – 2016 Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2016 r. „Roczne zmiany MSSF 2014-2016”, które zmieniają m.in. MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”. Poprawki zawierają wyjaśnienia dotyczące zakresu ujawnień i obowiązują do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017r.
Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Spółki.

9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** zastępuje MSR 39. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.
Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.
MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.
Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.
W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Spółka przeprowadziła ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 9 na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych. Ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji po okresie, kiedy Spółka zastosowała MSSF 9 po raz pierwszy. Prawdopodobny jest wpływ nowego MSSF w obszarze rachunkowości zabezpieczeń oraz tworzenia odpisów na należności na bazie oczekiwanych strat kredytowych, jednak nie oczekuje się, żeby wartość odpisów uległa znaczącej zmianie. Po przeanalizowaniu aktywów finansowych pod kątem ich klasyfikacji zgodnie z wymogami MSSF 9 Spółka jest zdania, iż część aktywów ujmowanych obecnie jako pożyczki i należności (w tym należności z tytułu dostaw i usług oraz środki pieniężne) będzie nadal

wyceniana według amortyzowanego kosztu. Spółka przeanalizowała także zasadność wyodrębnienia innego modelu biznesowego w odniesieniu do należności podlegających umowom faktoringu (podział należności zaprezentowano w nocie 25). Zdaniem Spółki wyodrębnienie tych należności będzie skutkowało koniecznością wyceny tych należności do wartości godziwej przez wynik finansowy, jednak ze względu na krótki okres finansowania potencjalna zmiana w tym zakresie nie powinna mieć istotnego wpływu na wycenę tych w momencie pierwszego zastosowania MSSF 9.

Spółka nie przewiduje również, aby wejście w życie standardu MSSF 9 miało istotny wpływ na stosowaną rachunkowość zabezpieczeń i wycenę zobowiązań.

Spółka planuje zastosować MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych.

- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu kontroli nad towarami lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Spółka dokonała analizy największych umów z klientami w celu identyfikacji tych, których zapisy potencjalnie mogłyby mieć wpływ na moment rozpoznania przychodów oraz ich wysokość w danym okresie sprawozdawczym, Orzeł Biały realizuje głównie kontrakty dotyczące dostaw ołowiu rafinowanego oraz stopów ołowiu oraz dostaw polipropylenu. W kontraktach tych wykorzystuje się międzynarodowe reguły handlu (Incoterms).

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że zawarte istotne umowy sprzedaży nie zawierają zapisów, które mogłyby skutkować innym ujęciem księgowym przychodów ze sprzedaży niż stosowanym dotychczas. W ramach zawartych istotnych kontraktów sprzedaży nie występują elementy użyczenia, dzierżawy czy leasingu, Spółka nie przekazuje również praw materialnych, nie dostarcza licencji lub usług mających charakter podobny do licencji, nie przekazuje darmowych produktów lub usług. Spółka nie posiada istotnych umów wieloelementowych. Dokonana przez spółkę ocena sugeruje, że MSSF 15 nie będzie miał istotnego wpływu zarówno na moment, jak i wielkość rozpoznawanych przychodów. Spółka zastosuje MSSF 15 od 1 stycznia 2018r.

- Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” zostały opublikowane 12 kwietnia 2016r. i mają zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzanych po 1 stycznia 2018r.

Spółka zastosuje Objaśnienia do MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r.

- **MSSF 16: „Leasing”** został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019r. lub po tej dacie. Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywum jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników.

MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.

Analiza standardu nie została jeszcze zakończona, ale jego zastosowanie nie powinno mieć istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Spółki. Spółka zastosuje MSSF 16 od 1 stycznia 2019 roku.

- Zmiany do MSSF 17: umowy ubezpieczeniowe został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 r. lub po tej dacie.
Nowy MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. MSSF 17 zasadniczo zmieni rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi. Standard nie dotyczy Spółki.
- Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach Zmiana do MSSF 2 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018r. lub po tej dacie.
Standard nie dotyczy Spółki.
- Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”.
Spółka zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018r.
- Roczne zmiany do MSSF 2014 – 2016 Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2016r. „Roczne zmiany MSSF 2014-2016”, które zmieniają 3 standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”.
Spółka zastosowała powyższe zmiany od 1 stycznia 2017r. (dotyczy zmian do MSSF 12)/oraz od 1 stycznia 2018 r. zastosuje zmiany dotyczące MSSF 1 oraz MSR 28.
- Zmiany do MSR 40: reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych Zmiany do MSR 40 precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.
Spółka zastosuje powyższe zmiany po ich zatwierdzeniu.
Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- Zmiany do MSR 28: Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” wyjaśniają, że w odniesieniu do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, spółki stosują MSSF 9. Dodatkowo, Rada opublikowała również przykład ilustrujący zastosowanie wymogów MSSF 9 i MSR 28 do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu.
Spółka zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019r.
Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe KIMSF 22 wyjaśnia zasady rachunkowości dotyczące transakcji, w ramach których jednostka otrzymuje lub przekazuje zaliczki w walucie obcej. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.
Spółka zastosuje powyższe zmiany po ich zatwierdzeniu.
Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- KIMSF 23: Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego KIMSF 23 wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019r. lub po tej dacie.
Spółka zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019r.
Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- Roczne zmiany do MSSF 2015-2017: Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2017 r. „Roczne zmiany MSSF 2015-2017”, które wprowadzają zmiany do 4 standardów: MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz

MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- MSR 19 Świadczenia pracownicze: Zmiany do MSR 19 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019r. lub po tej dacie. Poprawki do standardu określają wymogi związane z ujęciem księgowym modyfikacji, ograniczenia lub rozliczenia programu określonych świadczeń.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe: Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami.

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Data obowiązywania zmienionych przepisów nie została ustalona przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Spółka nie zakończyła jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia powyższych standardów oraz interpretacji (z wyjątkiem standardów obowiązujących od 01.01.2018r.) na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych. Prace zostaną ukończone w 2018r.

10. Zmiana szacunków

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych.

Spółka w grudniu 2017r. dokonała weryfikacji przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego. Przeprowadzona weryfikacja wykazała, iż wystąpiły przesłanki do zmiany dotychczasowych stawek amortyzacyjnych. Zmiany będą miały zastosowanie od 2018r. i nie wpłyną istotnie na wyniki Spółki.

11. Istotne zasady rachunkowości

11.1. Wycena do wartości godziwej

Spółka wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe takie jak nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Spółki.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Spółka stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Spółka ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość).

Zastosowanie MSSF 13 nie miało wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności, ani też na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki.

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Zarząd określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Niezależni rzeczoznawcy w sytuacji planów związanych ze sprzedażą aktywów są angażowani do przeprowadzenia wyceny znaczących aktywów takich jak nieruchomości.

11.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność tj. w walucie funkcjonalnej. Sprawozdania finansowe prezentowane są w złotych polskich (PLN), który stanowi walutę funkcjonalną i walutę prezentacji Spółki.

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się na dzień ich zawarcia odpowiednio po kursie:

- faktycznie zastosowanym w przypadku sprzedaży lub kupna walut,
- średnim ogłoszonym dla danej waluty przez NBP z dnia poprzedzającego ten dzień w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie faktycznego kursu,
- w przypadku pozostałych operacji po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień zawarcia transakcji, chyba, że w zgłoszeniu celnym lub w innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs. Kursem obowiązującym na dzień zawarcia transakcji jest średni kurs NBP ogłoszony w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym zawarcie transakcji.

Na dzień bilansowy wycenione zostały wyrażone w walutach obcych:

- składniki aktywów – po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień,
- składniki pasywów – po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień.

Różnice kursowe, dotyczące pozostałych aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień wyceny oraz przy zapłacie należności i zobowiązań w walutach obcych, ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
USD	3,4813	4,1793
EUR	4,1709	4,4240

11.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się środki trwałe:

- które są utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres,
- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym, oraz których wartość można określić w sposób wiarygodny.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są m.in.: nieruchomości, tj. grunty własne, budynki, obiekty inżynierii wodnej i lądowej, maszyny, urządzenia, specjalistyczne części zamienne, środki transportu i inne ruchome środki trwałe, ulepszenia w obcych środkach trwałych, środki trwałe w budowie.

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/koszcie wytworzenia.

Cenę nabycia/koszt wytworzenia powiększają koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na sfinansowanie nabycia lub wytworzenie środka trwałego, uwzględnia się również wynik na sprzedaży wyrobów w ramach próbnej produkcji (MSR 16 pkt. 17.e).

Na dzień przejścia na Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej Spółka zastosowała wycenę rzeczowych aktywów trwałych w wartości godziwej i stosuje tę wartość godziwą jako zakładany koszt ustalony na dzień przejścia, zgodnie z paragrafem 16 MSSF 1.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne i wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne środków trwałych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania w Spółce danego środka trwałego.

Przyjęto okresy użytkowania środków trwałych w następujących przedziałach:

Budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej: 2-55 lat,

Maszyny i urządzenia: 1-35 lat,

Środki transportu: 2-10 lat,

Inne – 2-18 lat.

Okres użytkowania ustalany jest indywidualnie dla poszczególnych składników środków trwałych.

Powyższe okresy użytkowania dotyczą nowych i używanych środków trwałych. Jeżeli do użytkowania jest wprowadzony używany środek trwały, wówczas stawki amortyzacji ustalane są indywidualnie, odpowiednio do przewidywanego okresu użytkowania danego środka trwałego. Indywidualny okres użytkowania stosowany jest również dla amortyzacji specjalistycznych maszyn i urządzeń. Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa.

W użytkowanych w Spółce środkach trwałych nie stwierdzono istotnych części składowych środków trwałych (komponentów), których okres użytkowania znacząco różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego.

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się specjalistyczne części zamienne o istotnej wartości początkowej i okresie użytkowania powyżej 1 roku. Pozostałe części zamienne wykazuje się, jako zapasy i ujmuje w rachunku zysków i strat w momencie ich wykorzystania.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej. Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość końcowa podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jak zmianę szacunków.

Środek trwały usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się wpływu dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych ustala się, jako różnicę pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) i wartością bilansową tych środków trwałych i ujmuje w rachunku zysków i strat.

Odpisów z tytułu utraty wartości dokonuje się do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa danego środka trwałego (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego on należy) jest wyższa od jego oszacowanej wartości odzyskiwalnej. Test na utratę wartości przeprowadza się i ujmuje ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości”.

11.4. Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji.

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 wykazywane są w odrębnej pozycji i wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości bilansowej w zależności, która z nich jest niższa.

11.5. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości (grunty, budynki), które Spółka traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez Spółkę.

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje wg ceny nabycia.

Po początkowym ujęciu, nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały, z uwzględnieniem powiązanego wpływu na podatek odroczony.

Nieruchomości inwestycyjne usuwane są z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski i straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano usunięcia.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty do celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

11.6. Wartości niematerialne

Za wartości niematerialne uznaje się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej. W szczególności do wartości niematerialnych zalicza się nabyte oprogramowanie komputerowe, nabyte prawa majątkowe, autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych.

Na dzień początkowego ujęcia wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowaną kwotę odpisów amortyzacyjnych i kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową przez okres przewidywanego użytkowania.

Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik wartości niematerialnych jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji wartości niematerialnych zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy składnik wartości niematerialnych zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej.

Dla posiadanych przez Spółkę składników wartości niematerialnych przyjęto, iż wartość końcowa jest równa zero.

Metoda amortyzacji oraz stawka amortyzacyjna podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków.

Wszelkie koszty finansowania zewnętrznego poniesione na dostosowywany składnik wartości niematerialnych ujmuje się w cenie nabycia.

Wartości niematerialne testuje się na utratę wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości”.

Składnik wartości niematerialnych usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu składnika wartości niematerialnych ustala się jako różnicę pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) wartością bilansową tych wartości niematerialnych oraz ujmuje w rachunku zysków i strat.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/ kosztów wytworzenia pomniejszonych o umorzenie i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

11.7. Leasing

Spółka jako leasingobiorca

Jeżeli warunki wynikające z umowy leasingowej spełniają kryteria – każde z osobna lub łącznie – określone w MSR nr 17, umowę taką klasyfikuje się jako leasing finansowy.

Wartość początkowa przedmiotu leasingu finansowego ustalana jest jako niższa z dwóch wartości:

- wartości rynkowej przedmiotu leasingu wynikającej na ogół z umowy,
- wartości bieżącej opłat leasingowych - z uwzględnieniem opłaty wstępnej i gwarantowanej opłaty końcowej,
- ustalonej za pomocą stopy procentowej leasingu lub krańcowej stopy procentowej, jednak w przypadku braku istotnych różnic wg wartości rynkowej wynikającej z umowy.

Wartość początkową przedmiotu leasingu zwiększają poniesione bezpośrednie koszty takie jak: koszty zawarcia umowy, montaż, fundamenty i inne koszty przystosowania tego przedmiotu do korzystania.

Przedmiot umowy leasingu wykazywany jest w księgach rachunkowych jako składnik aktywów trwałych podlegających amortyzacji, a drugostronnie jako zobowiązanie wobec leasingodawcy.

Zobowiązanie to jest powiększane o część odsetkową.

Opłaty leasingowe netto rozdzielane są na część kapitałową i część odsetkową. Jeśli podział ten jest dokonany przez leasingodawcę i wynika z załącznika do umowy, przyjmuje się dane z umowy.

Część odsetkowa stanowi koszt finansowy, część kapitałowa stanowiąca wartość przedmiotu leasingu, wpływa na zmniejszenie salda zobowiązania.

Jeśli umowa leasingu zapewnia przeniesienie własności przedmiotu leasingu, to przyjmuje się okres ekonomicznego użytkowania tego przedmiotu na zasadach ogólnych i dokonuje odpisów amortyzacyjnych jak dla własnych aktywów. Przy braku pewności, że Spółka uzyska tytuł własności na koniec okresu leasingu, przedmiot umowy leasingu amortyzuje się w okresie wynikającym z umowy leasingowej.

11.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

11.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, wartości niematerialnych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego.

11.10. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach wykazywane są według kosztu historycznego po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości.

Transakcje wniesienia aportem składników aktywów ujmowane są:

- w przypadku istnienia treści ekonomicznej transakcji – według wartości godziwej przedmiotu aportu. Różnica pomiędzy wartością godziwą przedmiotu aportu a wartością księgową składników aktywów wchodzących w skład aportu podlega odniesieniu do zysku lub straty;
- w przypadku braku istnienia treści ekonomicznej - według wartości księgowej usuwanych z bilansu składników aktywów nie prowadząc do wpływu na zysk lub stratę.

11.11. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej) finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt

może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowe); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2015 roku żadne aktywa finansowe nie zostały wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (na dzień 31 grudnia 2014 roku: 0).

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczonej ujemnej się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujemnej się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Spółka:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

11.12. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

11.12.1 Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

11.12.2 Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

11.12.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

11.13. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;

- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Spółka dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

11.14. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Spółka stosuje politykę zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych.

Zabezpieczenie polega na proporcjonalnym kompensowaniu między sobą wyników uzyskiwanych na skutek zmian wartości godziwej lub zmian przepływów środków pieniężnych wynikających z instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej.

W kontekście ogólnej strategii zarządzania ryzykiem Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń w odniesieniu do tych pozycji bilansu, które są narażone na ryzyko niekorzystnych zmian notowań na Londyńskiej Giełdzie Metali (London Metal Exchange –LME) oraz zmian kursów walut.

Głównym celem zawierania kontraktów zabezpieczających (transakcji opcyjnych, forward, futures) jest zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych przed ryzykiem kursowym oraz ryzykiem zmian notowań cen ołowiu wynikającym z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej.

Instrumenty pochodne wykazywane są w bilansie jako inne aktywa finansowe lub zobowiązania krótkoterminowe i wyceniane są w wartości godziwej.

Wycena kontraktów jest oparta o notowania cen ołowiu na LME i kursie USD oraz EUR ogłaszanym przez NBP.

Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, które spełnia w ciągu okresu obrotowego warunki rachunkowości zabezpieczeń jest rozliczane w następujący sposób:

- Część zysku lub straty uzyskanej w wyniku aktualizacji wyceny instrumentu zabezpieczającego do wartości godziwej, którą uznano za skuteczne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny”
- Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne wycenia się w wartości godziwej, jaka mogłaby zostać uzyskana gdyby transakcja na dzień bilansowy została całkowicie rozliczona z tym, że wartość transakcji prezentowana jest w bilansie per saldo. Część efektywna zabezpieczenia odnoszona jest na kapitał z aktualizacji wyceny.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego powstałe w wyniku jego rozliczenia odnoszone są jako przychody w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

11.15. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

- Materiały - w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”,

- Produkty gotowe i produkty w toku - koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego,
- Towary - w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

11.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności i zobowiązania początkowo ujmowane są w wartości godziwej. Wartość księgowa tych należności odpowiada w przybliżeniu wartości określającej wysokość zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot z uwzględnieniem stopnia ryzyka, jakie wiąże się z daną należnością. Odpis na należności z tytułu dostaw i usług tworzy się w ciężar pozostałych kosztów w rachunku zysków i strat. Odpis na udzielone pożyczki tworzy się w ciężar kosztów finansowych.

Wszelkie przekazane zaliczki, jak: na poczet przyszłych dostaw towarów i usług, na środki trwałe w budowie, na objęcie udziałów i akcji, nabycie wartości niematerialnych i inne ujmuje się w pozostałych należnościach.

Zasady wyceny innych należności stanowiących aktywa finansowe zostały przedstawione w punkcie „Aktywa finansowe”.

Należności nie stanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej wycenia na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Z punktu widzenia terminu wymagalności należności kwalifikowane są jako długoterminowe lub krótkoterminowe. Należności o terminie wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego kwalifikuje się do aktywów długoterminowych.

11.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej, natomiast depozyty bankowe wraz z naliczonymi odsetkami.

11.18. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

11.19. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Spółki, którego wypełnienie według oczekiwań, spowoduje wpływ z jednostki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Do zobowiązań Spółka zalicza:

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- zobowiązania z tytułu ceł, podatków, ubezpieczeń i innych tytułów publicznoprawnych,
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń,
- pozostałe zobowiązania

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmuje się w bilansie w wartości nominalnej. Wartość księgowa tych zobowiązań odpowiada w przybliżeniu wartości określającej wysokość zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. Zobowiązań krótkoterminowych nie dyskontuje się.

Zobowiązania wobec Banku z tytułu factoringu prezentowane są w bilansie jako zobowiązania krótkoterminowe wobec pozostałych jednostek i wycenia się je w kwocie wymaganej zapłaty. Odsetki i prowizje naliczane i pobierane są w momencie przekazania faktury do factoringu i obciążają bieżący wynik Spółki.

Zobowiązania niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania z terminem płatności powyżej 12 miesięcy prezentowane są w części długoterminowej.

11.20. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

11.21. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w zysku lub stracie.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

11.22. Rezerwy na rekultywację

Rezerwa na rekultywację

Spółka tworzy rezerwę na likwidację składowisk odpadów poprzemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego ze względu na obowiązek prawny wynikający ze stosownych ustaw, w wysokości kosztów niezbędnych do poniesienia celem realizacji obowiązku. Na koniec każdego okresu Spółka dokonuje aktualizacji wartości rezerwy.

Zyski i straty wynikające z aktualizacji powyższych rezerw rozpoznawane są w pozostałych przychodach lub kosztach.

11.23. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

11.23.1 Sprzedaż produktów, towarów i materiałów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

11.23.2 Świadczenie usług

Przychody ze sprzedaży usług ujemuje się wtedy, gdy kwotę przychodów można wycenić w sposób wiarygodny, istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka gospodarcza uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji, stopień realizacji transakcji na dzień bilansowy może być określony w wiarygodny sposób, koszty poniesione w związku z transakcją oraz koszty zakończenia transakcji mogą być wycenione w wiarygodny sposób.

11.23.3 Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

11.23.4 Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

11.23.5 Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

11.23.6 Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu pokrywać. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

11.24. Koszty

Koszty sprzedanych produktów i usług ujmowane są współmiernie do przychodów ze sprzedaży i obejmują wartość sprzedanych produktów (usług) i innych składników wycenionych po koszcie wytworzenia lub w cenie nabycia.

Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu.

Koszty bezpośrednie obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu postaci i miejsca, w jakich znajduje się w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uważa się przeciętną, zgodną z oczekiwaniami w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowanych remontów.

Do kosztów wytworzenia produktu nie zalicza się kosztów:

- będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych,
- ogólnego zarządu,
- kosztów sprzedaży produktów.

11.25. Podatki

11.25.1 Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

11.25.2 Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy

transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz

- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

11.25.3 Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

11.26. Zysk netto na akcje

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

11.27. Połączenia jednostek

Problematykę przejść i połączeń jednostek gospodarczych zasadniczo reguluje standard MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”. Jednakże standard ten wyłącza ze swojego zakresu transakcje pomiędzy jednostkami pozostającymi pod wspólną kontrolą. Sytuacja, w której dana transakcja lub zjawisko gospodarcze wymagające ujęcia w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z MSSF nie są uregulowane zapisami poszczególnych standardów, została uregulowana zapisami MSR 8 punkt 10-12.

Dla rozliczenia połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą Spółka zdecydowała się stosować metodę opartą na wartościach historycznych. Metoda oparta na wartościach historycznych, w wariantie zastosowanym przez Spółkę, polega na sumowaniu wartości pozycji pochodzących ze sprawozdań z sytuacji finansowej, a także przychodów i kosztów oraz zysków i strat łączących się podmiotów od dnia połączenia.

12. Segmenty operacyjne

Spółka działa w jednym głównym segmencie sprawozdawczym obejmującym produkcję oraz sprzedaż ołowiu i stopów ołowiu. Segment ten stanowi strategiczny przedmiot działalności, pozostała działalność nie jest znacząca. Jeden segment identyfikuje się w codziennej ewidencji i raportach wewnętrznych.

Z uwagi na te uwarunkowania Spółka nie objęła obowiązkiem sprawozdawczym odrębnych segmentów działalności

13. Przychody i koszty

13.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
- sprzedaż produktów	677 955	539 540
w tym: do jednostek powiązanych	-	-
- sprzedaż usług	10 001	8 391
w tym: do jednostek powiązanych	582	684
- rozliczenie transakcji zabezpieczających	(15 402)	(17 116)
	<u>672 554</u>	<u>530 815</u>

13.2. Przychody netto ze sprzedaży produktów (struktura terytorialna)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
a) kraj	424 307	368 829
w tym: do jednostek powiązanych	582	684
- sprzedaż produktów	417 681	363 216
w tym: do jednostek powiązanych	-	-
- sprzedaż usług	6 626	5 613
w tym: do jednostek powiązanych	582	684
b) eksport	263 649	179 102
w tym: do jednostek powiązanych	-	-
- sprzedaż produktów	260 274	176 324
w tym: do jednostek powiązanych	-	-
- sprzedaż usług	3 375	2 778
w tym: do jednostek powiązanych	-	-
c) rozliczenie transakcji zabezpieczających	(15 402)	(17 116)
	<u>672 554</u>	<u>530 815</u>

Najwięksi Odbiorcy przekraczający 10 % przychodów ze sprzedaży Spółki za 2017 r.:

- Johnson Controls Recycling GmbH - udział w sprzedaży 33,7%
- EXIDE Technologies S.A.- udział w sprzedaży 26,4%
- ENERSYS Holding Europe GmbH- udział w sprzedaży 20,5%

Najwięksi Odbiorcy przekraczający 10% przychodów ze sprzedaży Spółki nie są powiązani z Emitentem oraz z żadną ze Spółek Grupy Kapitałowej Orzeł Biały S.A.

13.3. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
- sprzedaż towarów	-	1 380
- sprzedaż materiałów	1 132	397
	<u>1 132</u>	<u>1 777</u>

13.4. Koszty według rodzajów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Amortyzacja	8 721	8 203
Zużycie materiałów i energii	578 252	469 865
Usługi obce	28 941	32 801
Podatki i opłaty	2 436	2 518
Koszty świadczeń pracowniczych	28 128	27 522
Pozostałe koszty rodzajowe	1 390	1 326
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	647 868	542 235
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	618 947	489 801
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	3 824	10 200
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	20 254	18 356
Zmiana stanu produktów, rozliczeń międzyokresowych oraz pozostałe koszty	4 843	23 878

13.5. Koszty sprzedanych towarów i materiałów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Wartość sprzedanych towarów	-	1 301
Wartość sprzedanych materiałów	1 030	416
	1 030	1 717

13.6. Pozostałe przychody

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Dotacje	834	548
Rozwiązanie rezerw na pozostałe zobowiązania	-	96
Odwrocenie odpisu aktualizującego wartość należności	21	130
Odzyskane należności, odszkodowania i bonusy	223	168
Złom z likwidacji	-	262
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	503	177
Inne	389	140
	1 970	1 521

13.7. Pozostałe koszty

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Utworzenie odpisu na należności	1 272	7
Utworzenie rezerwy inne zobowiązania	641	75
Koszty likwidacji i sprzedaży środków trwałych	197	531
Darowizny	190	44
Koszty utrzymania terenów i budynków niedzierżawionych	630	640
Koszty utrzymania terenów i budynków w Bytomiu	2 686	1 741
Inwestycje zaniechane	591	-
Wydatki związane z wezwaniem do skupu akcji	507	-
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej*	1 079	-
Inne	327	23
	8 120	3 061

* szczegóły dotyczące wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej zostały przedstawione w nocie 20.1.

13.8. Aktualizacja wartości inwestycji w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Utworzenie odpisu na udziały w jednostce zależnej (Orzeł Surowce)	-	(14 052)
Utworzenie odpisu na udziały w jednostce stowarzyszonej	-	(954)
	-	15 006

13.9. Przychody finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Przychody z tytułu odsetek bankowych	2	16
Przychody z tytułu odsetek od pożyczek	47	37
Pozostałe odsetki	2	25
Dodatnie różnice kursowe	829	293
Inne	25	10
	905	381

13.10. Koszty finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Odsetki od kredytów bankowych	1 304	902
Odsetki od pożyczek	147	804
Odsetki od innych zobowiązań	14	2
Odsetki od faktoringu	620	301
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu	48	53
Prowizje bankowe	1 180	575
Odsetki z wyceny aktuarialnej	142	111
	3 455	2 748

14. Podatek dochodowy

14.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawiają się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(4 864)	(4 515)
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(2 669)	(1 373)
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	(2 195)	(3 142)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach	(1 483)	969
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	(1 483)	969
Łącznie obciążenie podatkowe wykazane w całkowitych dochodach	(6 347)	(3 546)

14.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku(straty) brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawia się następująco:

	<i>%</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>%</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Zysk (strata) brutto		20 931		(6 396)
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2016 19%)	19%	3 977	19%	(1 215)
Zmiana szacunku aktywa na podatek odroczony z tytułu strat podatkowych		-		1 287
Wpływ pozostałych przychodów zwolnionych i kosztów niepodatkowych		887		4 443
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(23%)	4 864	(71%)	4 515

14.3. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony	
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Rzeczowe aktywa trwałe	4 390	3 085	1 305	663
kontrakty terminowe	216	-	216	-
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	403	496	(93)	(1)
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	-	1	(1)	1
Nieruchomości inwestycyjne	63	353	(290)	(46)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	5 072	3 935	1 137	617
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-
Należności handlowe	598	334	263	15
Rezerwy	3 351	3 032	319	47
Świadczenia pracownicze	152	109	43	(17)
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	78	-	78	(16)
Strata podatkowa	-	1 358	(1 358)	(2 184)
Naliczone odsetki i prowizje	3	176	(173)	70
Zapasy	662	853	(191)	321
kontrakty terminowe	-	1 524	(1 524)	933
połączenie Ekobat/Helidor	-	-	-	(725)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	4 844	7 386	(2541)	(1 556)
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:			(3 678)	(2 173)
- obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat/ zysku/(stracie)			(2 195)	(3 142)
- obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach			(1 483)	969
Aktywa/(rezerwa) netto z tytułu podatku odroczonego	(228)	3 451		
W tym podlegające rozliczeniu do 12 miesięcy	680	2172		
W tym podlegające rozliczeniu po 12 miesiącach	(908)	1279		

15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia zgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej.

Spółka skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Spółki. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi -23 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku odpowiednio -27 tysięcy PLN).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>
Środki pieniężne	1	4
Zobowiązania z tytułu Funduszu	24	31
Saldo po skompensowaniu	(23)	(27)

	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	402	347

16. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej	16 067	(10 910)
Strata na działalności zaniechanej	—	—
Zysk/strata netto	16 067	(10 910)
Zysk/strata netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	16 067	(10 910)

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	16 650 649	16 650 649
Wpływ rozwodnienia:	–	–
Opcje na akcje	–	–
Umarzalne akcje uprzywilejowane	–	–
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	<u>16 650 649</u>	<u>16 650 649</u>

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W okresie sprawozdawczym Spółka nie wypłacała i nie deklarowała wypłaty dywidendy.

18. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	104 114	114 647	944	219 705
Nabycia	-	-	6 700	6 700
Sprzedaż	-	(656)	-	(656)
Likwidacja	(5 317)	(6 673)	-	(11 990)
Środki trwałe w budowie - zaniechane			(591)	(591)
Transfer na aktywa przeznaczone do sprzedaży	(100)			(100)
Transfer ze środków trwałych w budowie*	907	3 292	(4 494)	(295)*
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>99 604</u>	<u>110 610</u>	<u>2 559</u>	<u>212 773</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	33 212	57 921	-	91 133
Odpis amortyzacyjny za okres	2 573	5 778	-	8 351
Sprzedaż	-	(523)	-	(523)
Likwidacja	(5 301)	(6 281)	-	(11 582)
Transfer na aktywa przeznaczone do sprzedaży	(85)			(85)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>30 399</u>	<u>56 895</u>	<u>-</u>	<u>87 294</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	70 902	56 726	944	128 572
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>69 205</u>	<u>53 715</u>	<u>2 559</u>	<u>125 479</u>

* transfer ze środków trwałych w budowie do wartości niematerialnych.

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016 roku	93 460	114 092	10 849	218 401
Nabycia	-	-	4 958	4 958
Przejęcie z EKOBATU	-	155	8	163
Sprzedaż	(64)	(532)	-	(596)
Likwidacja	(181)	(2920)	-	(3 101)
Transfer ze środków trwałych w budowie*	10 899	3 852	(14 871)	(120)*
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>104 114</u>	<u>114 647</u>	<u>944</u>	<u>219 705</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2016 roku	30 915	55 461	-	86 376
Odpis amortyzacyjny za okres	2 534	5 318	-	7 852
Przejęcie z EKOBATU	-	73	-	73
Sprzedaż	(64)	(526)	-	(590)
Likwidacja	(173)	(2 405)	-	(2 578)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>33 212</u>	<u>57 921</u>	<u>-</u>	<u>91 133</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	62 545	58 631	10 849	132 025
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>70 902</u>	<u>56 726</u>	<u>944</u>	<u>128 572</u>

* Szczegóły dotyczące transferu gruntu do nieruchomości inwestycyjnych zostały przedstawione w nodzie 20.

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 1 758 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 2 110 tysiące PLN).

Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Grunty i budynki o wartości bilansowej 27 291 tys. PLN (w 2016 roku: 27 683 tys. PLN) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki (nota 29).

Maszyny i urządzenia o wartości bilansowej 47 734 tys. PLN (w 2016 roku: 49 280 tys. PLN) objęte są przewłaszczeniem ustanowionym w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki (nota 29).

19. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2017 Wartość opłat wg harmonogramów	31 grudnia 2016 Wartość opłat wg harmonogramów
W okresie 1 roku	536	597
W okresie od 1 do 5 lat	681	1 074
Powyżej 5 lat	-	-
Opłaty leasingowe ogółem	1 217	1 671
Minus koszty finansowe	(30)	(64)
	1 187	1 607
Wartość bieżąca opłat leasingowych, w tym:		
Krótkoterminowe	518	564
Długoterminowe	669	1 043

W roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku warunkowe opłaty leasingowe ujęte jako koszt danego okresu obrotowego wyniosły 30 tys. PLN (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku: 46 tys. PLN).

20. Nieruchomości inwestycyjne

	2017	2016
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	3 489	3 494
Zmiany stanu:		
- zyski/ straty z tytułu wyceny wartości godziwej	(1 079)	-
- przekwalifikowanie ze środków trwałych	3	-
- transfery do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(1 446)	-
- pozostałe (sprzedaż)	(554)	(5)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	413	3 489

W roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 34 tys. PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku: 34 tys. PLN).

20.1. Wycena wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Spółka w związku z podpisaniem warunkowej umowy sprzedaży nieruchomości w obniżyła wartość posiadanych nieruchomości inwestycyjnych o kwotę 1 079 tys. PLN zgodnie z wartościami wynikającymi z umowy.

Nieruchomości inwestycyjne objęte warunkową umową sprzedaży zostały przeklasyfikowane do aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

Wartość rynkową prawa użytkowania wieczystego gruntu oszacowano w podejściu porównawczym, korygowania ceny średniej.

Wartość odtworzeniową budynków i budowli oszacowano na podstawie zamortyzowanego kosztu odtworzenia. W tym celu wykorzystano podejście kosztowe, metodę kosztów odtworzenia/zastąpienia, technikę wskaźnikową.

Hierarchię wyceny do wartości godziwej przedstawia poniższa tabela:

	31 grudnia 2016	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Budynki		-	-	2 488
Grunty				1 001
	31 grudnia 2017	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Budynki		-	-	-
Grunty				413

W trakcie roku obrotowego nie wystąpiły przeniesienia pomiędzy poziomami.

21. Wartości niematerialne

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	<i>Koszty prac rozwojowych¹</i>	<i>Patenty i licencje²</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	2 994	779	3 773
Nabycia	-	295	295
Likwidacja	(2 994)	-	(2 994)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	-	1 074	1 074
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	2 121	628	2 749
Odpis amortyzacyjny za okres	299	70	369
Likwidacja	(2 420)	-	-
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	-	698	698
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	873	151	1 024
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	-	376	376

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	<i>Koszty prac rozwojowych¹</i>	<i>Patenty i licencje²</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016 roku	2 994	661	3 655
Nabycia	-	119	119
Likwidacja	-	1	1
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku	2 994	779	3 773
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2016 roku	1 822	577	2 399
Odpis amortyzacyjny za okres	299	52	351
Likwidacja	-	1	1
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2016 roku	2 121	628	2 749
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	1 172	84	1 256
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	873	151	1 024

¹ Wytworzone we własnym zakresie

² Nabyte

22. Pozostałe aktywa

22.1. Aktywa finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Kontrakty terminowe	1 139	-
Pożyczki udzielone	7 779	779
- w tym dla jednostek powiązanych	7 000	-
Odpis aktualizujący wartość pożyczek	7 779	779
- w tym dla jednostek powiązanych	7 000	-
Wartość brutto udziałów	18 848	44 007
- w jednostkach zależnych	14 940	40 099
- w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych	3 908	3 908
Odpis aktualizujący wartość udziałów	17 960	17 960
- w jednostkach zależnych	14 052	14 052
- w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych	3 908	3 908
Razem	2 027	26 047
- krótkoterminowe	1 139	-
- długoterminowe	888	26 047

Zmiana wartości brutto udziałów wynika z połączenia Orzeł Biały S.A. z Helidor sp. z o.o. (spółka przejmowana).

W dniu 31.01.2017 r. Rada Nadzorcza Orzeł Biały S.A. na wniosek Zarządu Spółki z tego samego dnia, podjęła uchwałę w przedmiocie akceptacji zamierzeń Spółki w zakresie inkorporacji do Spółki Orzeł Biały S.A. jej spółki zależnej Helidor sp. z o.o., realizowanych przez nią zadań (funkcji), jej praw i obowiązków oraz składników jej majątku w tym majątkowych praw autorskich do znaku towarowego Orzeł Biały.

W dniu 01.02.2017 r. Zarządy Orzeł Biały S.A. oraz Helidor sp. z o.o. sporządziły, uzgodniły i podpisały plan połączenia spółek. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Orzeł Biały S.A. przyjęło uchwałę nr 3 z dnia 2.03.2017r. o połączeniu Spółki ze spółką Helidor sp. z o. o. (Spółka Przejmowana) oraz o wyrażeniu zgody na Plan Połączenia z dnia 1.02.2017 r., przyjęty przez Zarządy Spółki i Spółki Przejmowanej oraz wyrażeniu zgody na proponowaną w Planie połączenia zmianę statutu Spółki związaną z połączeniem. W dniu 31.03.2017 r. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, doszło do wpisu w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenia Emitenta ze spółką Helidor sp. z o.o. Zgodnie z art. 494 § 1 ksh, z tym samym dniem Orzeł Biały S.A. wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Helidor sp. z o.o.

Połączenie Orzeł Biały S.A. i Helidor sp. z o.o. nastąpiło na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. (łączenie się przez przejęcie) przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej (Helidor sp. z o.o.) na spółkę przejmującą (Orzeł Biały S.A.), bez podwyższania kapitału zakładowego Spółki, zgodnie z art. 515 § 1 k.s.h., oraz w trybie określonym w art. 516 § 6 k.s.h.

Dla rozliczenia połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą Spółka zastosowała metodę opartą na wartościach historycznych. Metoda w wariantcie zastosowanym przez Spółkę, polega na sumowaniu wartości pozycji pochodzących ze sprawozdań z sytuacji finansowej, a także przychodów i kosztów oraz zysków i strat łączących się podmiotów od dnia połączenia. Aktywa i zobowiązania Spółki Przejmowanej wg stanu na dzień połączenia zostały ujęte w bilansie Spółki Przejmującej wg ich wartości ujmowanej w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Orzeł Biały. Na dzień połączenia nastąpiła eliminacja wszystkich kapitałów własnych Helidor sp.z o.o. oraz wszystkich należności Helidor sp. z o .o. od Orzeł Biały a także zobowiązań Helidor wobec Orzeł Biały.

23. Świadczenia pracownicze

23.1. Świadczenia emerytalne

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy w wysokości dwunastokrotności najniższego wynagrodzenia. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	1 305	1 186
Koszty wypłaconych świadczeń	(144)	(111)
Koszty bieżącego zatrudnienia	113	257
Koszty odsetek	40	31
Zyski/straty aktuarialne	259	(58)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	1 573	1 305
- krótkoterminowe	188	131
- długoterminowe	1 385	1 174

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Stopa dyskontowa (%)	3,25%	3,50%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%	2,50%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	3,50%	3,50%

Wskaźnik rotacji pracowników (%)

wiek pracownika	do 30	31 – 40	41 – 50	51 – 60	61+ lat
prawdopodobieństwo rezygnacji	5.0%	4.0%	3.0%	2.0%	1.0%

Wzrost lub spadek o 1% przyjętych wskaźników nie wpłynie istotnie na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz całkowite dochody Spółki.

24. Zapasy

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>
Materiały i surowce (według ceny nabycia)	46 146	83 353
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	43 238	47 636
Produkty gotowe	33 699	28 306
Towary	-	1 645
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(3 488)	(4 491)
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	119 595	156 449

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku Spółka zmniejszyła odpis aktualizujący wartość zapasów o kwotę 1 003 tys. PLN co obniżyło koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów i koszty operacyjne.

W 2016 roku Spółka dokonała spisania wartości zapasów do wartości netto możliwej do odzyskania o kwotę 1 691 tys. PLN. Wartość utworzonego odpisu na zapasy zwiększyła koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

Wszystkie zapasy do wysokości 75 000 tys. PLN (w 2016 roku: 55 000 tys. PLN) są przedmiotem zastawu rejestrowego na rzecz banku z tytułu zabezpieczenia kredytu w rachunku bieżącym.

25. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	9 394	4 483
Należności z tytułu dostaw i usług (cesja faktoring)	48 789	45 584
Należności budżetowe*	10 367	6 427
Pozostałe należności	193	702
Należności z tytułu dostaw i usług od podmiotów powiązanych	514	177
Należności ogółem (netto)	69 257	57 373
Odpis aktualizujący należności	2 228	989
Należności brutto	71 485	58 362

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 33.

*w tym kwota 9 758 tys. PLN dotyczy zwrotu podatku VAT (w 2016 roku 5 737 tys. PLN).

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają 2 -75 dniowy termin płatności.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Na 31 grudnia 2017 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 2 228 tysięcy PLN (2016: 989 tysięcy PLN,) zostały uznane za wątpliwe i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	989	910
Zwiększenie	1 271	209
w tym z tytułu połączenia z Ekobat	-	202
Wykorzystanie	11	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	21	130
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	2 228	989

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne i nie objęto odpisem.

	Razem	Nie- przetermi- nowane	Przeterminowane , lecz ściągalne			
			< 30 dni	30 – 90 dni	90 – 180 dni	>180 dni
31 grudnia 2017	58 697	53 467	5 031	70	110	19
31 grudnia 2016	50 244	47 657	2 529	34	17	7

26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 26 056 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 14 051 tys. PLN).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	8 880	9 354
Lokaty krótkoterminowe	17 176	4 697
	26 056	14 051

27. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe

27.1. Kapitał podstawowy

Na dzień 31 grudnia 2017 r.

Seria/ emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/ emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe/ na okaziciela	14 759 929	6 347	Przekształcenie przeds. państwowego	12.12.1991	12.12.1991
B	zwykłe/ na okaziciela	1 800 000	774	Gotówka	12.11.2007	12.11.2007
E	zwykłe/ na okaziciela	56 700	24	Gotówka	13.12.2011	13.12.2011
F	zwykłe/ na okaziciela	34 020	15	Gotówka	14.02.2014	14.02.2014
Kapitał zakładowy, razem		16 650 649	7 160			

27.1.1 Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 0,43 PLN i zostały w pełni opłacone.

27.1.2 Prawa akcjonariuszy

Akcje serii A, B, E i F uprzywilejowane są co do głosu w ten sposób, że na jedną akcję przypada jeden głos. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

27.1.3 Akcjonariusze o znaczącym udziale

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Stan na dzień 31 grudnia 2017		Stan na dzień 31 grudnia 2016	
		Liczba akcji	% udział w kapitale/ głosach	Liczba akcji	% udział w kapitale/ głosach
1	NEF Battery Holdings S.a.r.l.	10 082 388	60,55%	10 082 388	60,55%
2	OFE PZU „Złota Jesień”	1 864 850	11,20%	1 864 850	11,20%
3	ALTUS TFI S.A.	833 502	5,01%	-	-
4	Quercus TFI S.A.	-	-	836 052	5,02%
5	Akcjonariat rozproszony (pon. 5 %)	3 869 909	23,24%	3 867 359	23,23%
Ogółem		16 650 649	100,00%	16 650 649	100,00%

27.2. Pozostałe kapitały rezerwowe

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>
Kapitał zapasowy		
Z podziału zysku	179 840	190 750
Z publicznej emisji akcji B	47 796	47 796
Z emisji akcji serii E	1 212	1 212
Wycena programu motywacyjnego	1 872	1 872
Razem	230 720	241 630
Pozostałe kapitały		
Aktualizacja wyceny nieruchomości	1 678	1 678
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	2 126	2 611
Wycena kontraktów terminowych (ołów)	359	(2 940)
Zabezpieczenia (waluta)	779	(5 080)
Zyski/ straty aktuarialne	(337)	(135)
Podatek odroczony	(502)	805
Razem	4 103	(3 061)
Pozostałe kapitały rezerwowe razem:	234 823	238 569

W pozycji pozostałych kapitałów rezerwowych Spółka prezentuje wartość nieodpłatnie otrzymanych praw wieczystego użytkowania gruntów. Kwoty te nie podlegają podziałowi to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

27.3. Zyski zatrzymane/ niepokryte straty

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>
Zysk (strata) z lat ubiegłych*	(3 328)	(5 360)
Zysk (strata) netto	16 067	(10 910)
Zysk/strata z lat ubiegłych i roku bieżącego, razem	12 739	(16 270)

* Zarząd proponuje by zysk z roku bieżącego w kwocie 16 067 tys. PLN przeznaczyć na pokrycie straty z lat ubiegłych (powstałej na skutek połączenia z Ekobat oraz z Helidor) w kwocie 3 328 tys. PLN a pozostałą kwotę 12 739 tys. PLN przeznaczyć na kapitał zapasowy.

28. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2017 r.

Kredyt	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
BGŻ BNP Paribas S.A. kredyt w rachunku bieżącym Umowa nr WAR/2330/17/150/CB z dn. 05.06.2017 50 000,00 tys. PLN oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	11*	-	11*	cesja praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, weksel własny in blanco umowa przewłaszczenia na zapasach magazynowych, zastaw rejestrowy na zapasach magazynowych, cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, hipoteka umowna łączna - do kwoty 75 mln PLN na prawie użytkowania nieruchomości Spółki położonych w Piekarach Śląskich
BGŻ BNP Paribas S.A. kredyt w rachunku bieżącym - walutowy - Umowa nr WAR/2330/17/150/CB z dn.05.06.2017 1 000,00 tys. EUR oprocentowany EUROIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	
ING Bank Śląski SA kredyt w rachunku bieżącym Umowa nr 883/2013/00000242/00 z 3.06.2013r. Załącznik nr 1 do Aneksu nr 10 40 000 tys. PLN oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	141**	-	141**	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlaach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 100 000 tys. PLN
ING Bank Śląski SA kredyt w rachunku bieżącym - walutowy – Umowa nr 883/2013/00000242/00 Załącznik nr 1 do Aneksu nr 10 z 20.06.2017 2 000 tys. EUR oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	
ING Bank Śląski SA Umowa wieloproduktowa 883/2013/00000242/00 aneks nr 4 13 768 tys. oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	2 083***	6 368	8 451**	
	2 235	6 368	8 603	

* W tym naliczone odsetki 11 tys. PLN

**W tym naliczone prowizje 141 tys. PLN

*** w tym naliczone odsetki 18 tys. PLN

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK

	stan na początek okresu 1.01.2017	Zaciągnięcie	Splata	Rozliczenie połączenia*	memoriałowe odsetki i prowizje	stan na koniec okresu 31.12.2017
- kredyty w rachunkach bieżących	12 759	-	(12 759)	-	-	-
- pozostałe kredyty	25 355	17 509	(34 431)	-	-	8 433
- naliczone odsetki i prowizje	928	-	-	(794)	36	170
- pożyczki	25 362	-	(6 746)	(18 616)	-	-
Ogółem	64 404	17 509	(53 936)	(19 410)	36	8 603

* dotyczy pożyczki Helidor

W okresie sprawozdawczym Spółka spłaciła zgodnie z harmonogramem zobowiązania wynikające z kredytu inwestycyjnego w ING w kwocie 1 893 tys. PLN oraz z pożyczki NFOŚ w kwocie 6 746 tys. PLN.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2016 r

Kredyt	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
mBANK S.A. kredyt odnawialny 11/107/15/Z/LI 15 000 tys. PLN oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	15 029*	-	15 029	weksel in blanco, hipoteka umowna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości
mBANK S.A. kredyt w rach. bieżącym 11/074/11/Z/VV 15 000 tys. PLN oprocentowany WIBOR O/N+marża rynkowa	-	-	-	weksel in blanco, zastaw rejestrowy na rzeczach ruchomych w postaci zapasów materiałów, półfabrykatów, wyrobów gotowych i towarów, hipoteka umowna, cesja wierzytelności z tytułu umowy factoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej zapasów oraz nieruchomości
ING Bank Śląski SA kredyt w rach. bieżącym 883/2013/00000242/00 24 000 tys. PLN oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	12 759	-	12 759	cesja wierzytelności z tytułu umowy factoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 68 100 tys. PLN

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

ING Bank Śląski SA kredyt w rach. bieżącym walutowy 883/2013/00000242/00 1 000 tys. EUR oprocentowany EURIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 68 100 tys. PLN
ING Bank Śląski SA Umowa wieloproduktowa 883/2013/00000242/00 aneks nr 8 13 768 tys. PLN oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	2 065	8 261	10 326	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 68 100 tys. PLN
	29 853	8 261	38 114	

*W tym naliczone prowizje 30 tys. PLN

Pożyczki otrzymane	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
NFOŚiGW 151/2012/W/n12/OZ-UP/P 26 985 tys. PLN	6 746	-	6 746	weksel własny in blanco
HELIDOR Sp. z o.o. 198/2013 9 936 tys. PLN oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	10 603*	-	10 603	
HELIDOR Sp. z o.o. 7 000 tys. PLN oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	7 006**	-	7 006	
HELIDOR Sp. z o.o. 2 000 tys. PLN oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	1 934***	-	1 934	
	26 289	-	26 289	

* w tym naliczone odsetki 787 tys. PLN

**w tym naliczone odsetki 6 tys. PLN

***w tym naliczone odsetki 134 tys. PLN

29. Rezerwy

29.1. Stan rezerw

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>
Rezerwy długoterminowe	12 797	12 219
- na świadczenia emerytalne i podobne	4 254	4 032
- pozostałe	8 543	8 187
Rezerwy krótkoterminowe	1 343	3 065
- na świadczenia emerytalne i podobne	610	2 790
- pozostałe	733	275
Rezerwy, razem	14 140	15 284

29.2. Zmiany stanu rezerw

ZMIANA STANU DŁUGOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE (WG TYTUŁÓW)

	<i>stan na początek okresu 1.01.2017</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2017</i>
- odprawy emerytalne	1 174	211	-	-	1385
- odprawy pośmiertne	321	-	31	-	290
- nagrody jubileuszowe	2 537	42	-	-	2 579
Ogółem	4 032	253	31	-	4 254

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW DŁUGOTERMINOWYCH (WG TYTUŁÓW)

	<i>stan na początek okresu 1.01.2017</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2017</i>
- koszty rekultywacji	7 527	344	-	-	7 871
- koszty monitoringu składowisk odpadów	660	13	-	-	673
Ogółem	8 187	357	-	-	8 544

ZMIANA STANU KRÓTKOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE (WG TYTUŁÓW)

	<i>stan na początek okresu 1.01.2017</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2017</i>
- odprawy emerytalne	131	201	-	144	188
- odprawy pośmiertne	25	20	-	22	23
- nagrody jubileuszowe	257	153	-	245	165
- premie*	2 128	-	424	1 704	-
- pozostałe	249	-	-	16	233
Ogółem	2 790	374	424	2 131	609

* zmiana prezentacji z rezerw do zobowiązań (zaprezentowane w nocie 30.2)

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH (WG TYTUŁÓW) w tys.

	<i>stan na początek okresu 1.01.2017</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2017</i>
- rezerwa na audyty	50	120	-	115	55
- rezerwa na inne zobowiązania	225	858	-	405	678
Ogółem	275	978	-	520	733

Opis istotnych tytułów rezerw

Rezerwa na rekultywację

Spółka na mocy Ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007 nr 75 poz. 493) oraz Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz.U. z 2013 nr 21 z późn. zm.) o odpadach zobligowana jest do rekultywacji użytkowanych terenów przemysłowych, w tym w szczególności składowisk odpadów poprzemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego. Wartość rezerwy jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy na podstawie kosztorysu inwestorskiego. Wartość rezerwy nie jest dyskontowana.

Bazą do szacowania kosztów rezerwy są wymagania Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r w sprawie składowisk odpadów, w których podany jest m.in. sposób postępowania przy rekultywacji składowisk.

Przyjęta przez Orzeł Biały rezerwa na rekultywację zakładowych składowiska obejmuje koszty wykonania:

- warstwy ekranującej,
- izolacji syntetyczna (folia polietylenowa),
- warstwy drenażowej,
- wierzchniej warstwy ziemnej.

Wyliczone koszty rekultywacji składowiska uwzględniają wykonanie w/w warstw uszczelniających powierzchnię składowiska.

Koszty prowadzenia monitoringu wyliczono dla okresu 30 lat – okres liczony od zakończenia rekultywacji.

Rezerwa na świadczenia emerytalne

Główne założenia aktuarialne przedstawiono w nocie 30 Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe.

30. Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

30.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	46 351	54 185
<i>Wobec jednostek powiązanych</i>	<i>15 102</i>	<i>26 582</i>
<i>Wobec jednostek pozostałych</i>	<i>31 249</i>	<i>27 603</i>
Zobowiązania finansowe	1 217	9 691
<i>Kontrakty terminowe</i>	<i>-</i>	<i>8 020</i>
<i>Zobowiązania z tytułu leasingu</i>	<i>1 217</i>	<i>1 671</i>
Razem	47 568	63 876
- krótkoterminowe	46 626	62 802
- długoterminowe	942	1 074

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 33.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 14-dniowych.

Zobowiązania z tytułu kontraktów terminowych są nieoprocentowane.

Zobowiązania z tytułu leasingu są oprocentowane i rozliczane w terminach zgodnie z umowami leasingu.

30.2. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i innych	1 907	2 565
<i>Podatek dochodowy od osób prawnych</i>	<i>-</i>	<i>926</i>
<i>Podatek dochodowy od osób fizycznych</i>	<i>388</i>	<i>354</i>
<i>Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych</i>	<i>1 507</i>	<i>1 275</i>
<i>Pozostałe</i>	<i>12</i>	<i>10</i>
Inne zobowiązania niefinansowe	7 225	2 693
<i>Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń</i>	<i>4 266</i>	<i>1 067</i>
- Premie*	2 563	-
- Niewykorzystane urlopów	594	540
<i>Oplaty za korzystanie ze środowiska</i>	<i>550</i>	<i>705</i>
<i>Zobowiązania dot. zakupu środków trwałych</i>	<i>2 105</i>	<i>569</i>
<i>Inne zobowiązania</i>	<i>304</i>	<i>352</i>
Razem	9 132	5 798
- krótkoterminowe	9 132	5 798
- długoterminowe	-	-

* zmiana prezentacji z rezerw do zobowiązań

30.3. Rozliczenia międzyokresowe

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Rozliczenia międzyokresowe kosztów z tytułu:	-	1 032
Opłaty licencyjne z tytułu użytkowania znaku towarowego	-	1 032
Inne	-	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu:	10 316	10 650
Dotacji	9 741	10 575
- POiG*	9 741	10 109
- inne	-	466
Zaliczki, zadatki	575	75
Razem	10 316	11 682
- krótkoterminowe	500	1 032
- długoterminowe	9 816	10 650

* dotacja dot. programu Inwestycyjnego w ramach, którego zrealizowany został projekt Budowa Ośrodka Badawczo-Rozwojowego współfinansowany ze Środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POiG), 2007-2013.

Wartość godziwa dotacji została ujęta na koncie przychodów przyszłych okresów i jest na bieżąco rozliczana współmiernie do kosztów amortyzacji oddanych do użytkowania związanych z nią składników aktywów.

31. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe tabele:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zmiana stanu zobowiązań (z wyjątkiem pożyczek i kredytów) i rozliczeń międzyokresowych biernych wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	(4 427)	24 543
Pozaooperacyjne*	(1 320)	1 144
Podatek dochodowy rozliczony kompensatą	(3 595)	
Rozliczenie połączenia **	8 515	
Dotacje rozliczane z amortyzacją	(835)	(542)
Zmiana stanu zobowiązań (z wyjątkiem pożyczek i kredytów) i rozliczeń międzyokresowych biernych wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	(1 662)	25 145

* pozycja obejmuje głównie zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych.

** pozycja dotyczy zobowiązań handlowych wobec spółki Helidor rozliczonych w związku z połączeniem.

32. Zobowiązania warunkowe i zabezpieczenia.

32.1. Zobowiązania warunkowe

Gwarancje udzielone spółce - stan na 31.12.2017

Udzielający	Opis	Termin zakończenia	Kwota
ING Bank Śląski S.A.	Linia gwarancyjna w ramach Linii wielocelowej	31.08.2018	2 580 tys. PLN
mBank S.A.	Gwarancja bankowa	31.05.2019	2 580 tys. PLN

Ponadto Emitent w ramach umowy Standardowej zawartej z ING Bank Śląski S.A. uzyskał w dniu 04.04.2018r. kolejną gwarancję bankową na rzecz Głównego Inspektora Ochrony Środowiska tytułem zabezpieczenia kosztów utylizacji odpadów pochodzących z importu, w wysokości 2.580 tys. PLN z terminem jej obowiązywania od 1.04.2018r. do 31.03.2020r.

32.2. Zabezpieczenia

Weksle wydane przez Orzeł Biały S.A. - stan na 31.12.2017

	ilość	
NFOŚ WARSZAWA	1	in blanco do kwoty pożyczki 26 985 tys. PLN wraz z odsetkami
ING Commercial Finance S.A.	2	2 weksle in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. Zawartej Umowy faktoringu nr 150/2015 wraz z należnymi odsetkami
mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie umowy o limit nr 11/073/11/L/UR / kwota limitu 15 000 tys. PLN/ (FX)
mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie bankowej gwarancji płatności nr 11061KPA17 2 580 tys. PLN
BGŻBNP Paribas S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty Wielocelowej linii kredytowej premium nr WAR/2330/17/150/CB 50 000 tys. PLN
BGŻBNP Paribas S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty Umowy Ramowej dotyczącej transakcji Walutowych i Pochodnych
BGŻBNP Paribas Faktoring Sp.z o.o.	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty Umowy Faktoringowej nr 2071/05/2017 50 000tys.PLN
Ministerstwo Gospodarki	1	in blanco do kwoty udzielonego dofinansowania tj. 14 387 tys. PLN oraz ewentualne odsetki od zaległości

W okresie sprawozdawczym mBank SA zwrócił weksle stanowiące zabezpieczenie dla zakończonych w dniu 08.06.2017r. kredytu w rachunku bieżącym 11/074/11/Z/VV oraz kredytu odnawialnego 11/107/15/Z/LI. Dodatkowo, mFaktoring SA również zwrócił weksel in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. zawartej Umowy faktoringu nr 53/2015.

32.3. Sprawy sądowe

W okresie sprawozdawczym oraz do dnia publikacji niniejszego sprawozdania według wiedzy Spółki nie miały miejsca istotne postępowania toczące się przed Sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub administracji publicznej, w zakresie:

- postępowania dotyczącego zobowiązań albo wierzytelności jednostki, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki
- dwu lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki.

32.4. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Na dzień bilansowy toczyło się postępowanie kontrolne w zakresie podatku od towarów i usług za okres II i III kwartału 2014r.

Na dzień bilansowy nie toczyły się żadne inne postępowania ani kontrole podatkowe w stosunku do Spółki.

33. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

Zestawienie transakcji z podmiotami powiązanymi za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017

	Należności	Zobowiązania	Sprzedaż	Zakupy
	Spółki zależne			
PUMECH		551	417	3 497
ORZEŁ SUROWCE	129*	14 526	149	190 341
SPEEDMAR	122	25	153	901
CRA	256		6	
IP LEAD	1		2	

*Orzeł Biały posiada należność z tyt. umowy pożyczki w kwocie 7 000 tys. PLN odpisaną w 100% - wartość bilansowa 0,00 zł

Zestawienie transakcji z podmiotami powiązanymi za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016

	Należności	Zobowiązania	Sprzedaż	Zakupy
	Spółki zależne			
PUMECH	24	301	308	3 404
ORZEŁ SUROWCE	100	19 342	182	204 882
SPEEDMAR	52	16	218	188
CRA			6	168
IP LEAD	1		2	
HELIDOR		27 498	6	8 200

33.1. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki

33.1.1 Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	2 140	2 291
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	167
Świadczenia pracownicze w formie akcji	-	-
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	185	257
Razem	2 325	2 715

34. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i dnia 31 grudnia 2016 roku w podziale na rodzaje usług:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Podmiot	Pricewaterhouse Coopers Sp. z o.o. (PwC)	Pricewaterhouse Coopers Sp. z o.o. (PwC)
Rodzaj usługi:		
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	115	115
- przegląd półroczny	40	40
- badanie	75	75
Usługi doradztwa podatkowego	-	146
Pozostałe usługi	-	7
Razem:	115	268

35. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Podstawowe czynniki ryzyka rynkowego, które są istotne z punktu widzenia spółki i mogą wpłynąć na jej wynik finansowy to:

- ryzyko zmian notowań ołowiu na LME
- ryzyko walutowe,
- ryzyko stóp procentowych,
- ryzyko płynności

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z rodzajów tych ryzyk – zasady te zostały omówione w skrócie poniżej.

Do podstawowych celów zarządzania ryzykiem finansowym Spółki należy:

- eliminowanie ujemnych skutków negatywnych zmian notowań ołowiu i kursu USD/PLN
- zapewnienie płynności finansowej.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych oraz walutowe kontrakty terminowe typu *forward*. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Spółki oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez Spółkę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi w celach spekulacyjnych.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zasady rachunkowości Spółki dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w notcie 11.14

35.1. Ryzyko stopy procentowej

Spółka posiada nadwyżkę środków finansowych lub korzysta z finansowania zewnętrznego poprzez kredyty bankowe. Oprocentowanie lokat i kredytów bankowych uzależnione jest od stóp procentowych na rynku międzybankowym takich jak WIBOR i LIBOR. W związku z powyższym Spółka narażona jest na ryzyko zmiany stóp procentowych, co może wpłynąć na zmniejszenie rentowności lokat finansowych lub też zwiększenie kosztów zaciąganych kredytów.

Analiza ryzyka stopy procentowej 31 grudnia 2017 roku

Aktywa i zobowiązania finansowe narażone na ryzyko	w tysiącach PLN	%	Wpływ zmiany stopy % na rachunek wyników	
			+ 1%	- 1%
Kredyty otrzymane	2 235	WIBOR 1M + marża	(21)	21
Pożyczki udzielone	-	WIBOR 1M + marża	-	-
Pożyczki otrzymane	-	WIBOR 1M + marża	-	-
Lokaty	17 176	wg tabeli banku	172	(172)
Środki pieniężne	8 880	0%	-	-

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

31 grudnia 2016 roku

Aktywa i zobowiązania finansowe narażone na ryzyko	w tysiącach PLN	%	Wpływ zmiany stopy % na rachunek wyników	
			+ 1%	- 1%
Kredyty otrzymane	38 084	WIBOR 1M + marża	(381)	381
Pożyczki udzielone	-	WIBOR 1M + marża	-	-
Pożyczki otrzymane	18 616	WIBOR 1M + marża	(186)	186
Lokaty	4 697	wg tabeli banku	47	(47)
Środki pieniężne	9 355	0%	-	-

35.2. Ryzyko walutowe

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Około 97 % zawartych przez Spółkę transakcji sprzedaży jest kalkulowana w oparciu o notowania LME wyrażone w walucie innej niż waluta sprawozdawcza jednostki operacyjnej dokonującej sprzedaży.

Spółka stara się negocjować warunki zabezpieczających instrumentów pochodnych w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia.

W związku z ryzykiem notowań ołowiu na LME i faktem, że ołów na LME wyceniany jest w USD, spółka jest w podobny sposób narażona na ryzyko niekorzystnych zmian kursu USD/PLN. Spółka stosuje politykę zabezpieczenia się przed tym ryzykiem na zasadach opisanych powyżej. Głównym celem jest zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych z przyszłą ceną sprzedaży zapasu. W 2013r. Spółka rozpoczęła zabezpieczanie kursów EUR związanych z odroczonej terminami płatności za faktury dla odbiorców ołowiu płaćcych w tej walucie. Zabezpieczenie to odbywa się za pomocą zwykłych forwardów na okres zbieżny z okresem płatności za te faktury.

Wpływ na poszczególne pozycje bilansu zawartych i otwartych pozycji (bez uwzględnienia skutków w podatku odroczonej) przedstawia poniższa tabela:

Pozycja sprawozdania	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Otwarte pozycje:		
kapitał z aktualizacji wyceny	779	(5 080)
zobowiązania finansowe	-	5 080
aktywa finansowe	779	
Wynik na zrealizowanych transakcjach ujęty w przychodach ze sprzedaży	1 375	(962)

Na dzień bilansowy Spółka posiadała otwarte transakcje zabezpieczające (transakcje opcyjne i transakcje forward) o najdalszym terminie zapadalności 02.03.2018 wycenione na kwotę 779 tys. PLN.

35.3. Ryzyko cen towarów

Ryzyko zmian notowań ołowiu na LME

Spółka, ze względu na charakter swojej działalności, całość swojej sprzedaży opiera na notowaniach ołowiu na LME. Również ceny zakupu surowców pośrednio lub bezpośrednio wyznaczone są w oparciu o te notowania. Ze względu na wielkość zapasów surowców, produkcji w toku oraz wyrobów gotowych w Spółce (stosunkowo duży cykl obrotu zapasami) istnieje realne ryzyko negatywnych zmian notowań ołowiu na LME występujące między datą zakupu surowca i datą sprzedaży ołowiu z niego wytworzonego. W celu ograniczenia tego ryzyka Spółka w końcu roku 2006 przyjęła i w 2016 roku zaktualizowała „Strategię i procedury zabezpieczenia się od ryzyka zmian notowań na LME w Orzeł Biały S.A.”.

Zgodnie z tą strategią Spółka stosuje metodę zabezpieczania przepływów pieniężnych związanych z przyszlą ceną sprzedaży zapasu. Podstawowym instrumentem zabezpieczającym są transakcje typu futures. Wpływ na poszczególne pozycje bilansu zawartych i otwartych pozycji (bez uwzględnienia skutków w podatku odroczonym) przedstawia poniższa tabela:

Pozycja sprawozdania	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Otwarte pozycje:		
kapitał z aktualizacji wyceny	359	(2 940)
zobowiązania finansowe	-	2 940
aktywa finansowe	359	
Wynik na zrealizowanych transakcjach ujęty w przychodach ze sprzedaży	(16 777)	(16 155)

Na dzień bilansowy Spółka posiadała otwarte transakcje typu futures o najdalszym terminie zapadalności 04.04.2018r. wyceniane na kwotę 24 tys. USD oraz 277 tys. PLN, a po przeliczeniu na PLN wartość 359 tys. PLN.

35.4. Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego istotnego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Spółka jest narażona na dzień bilansowy, pokazując, jaki wpływ na wynik finansowy netto i kapitał własny miałyby potencjalne możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych. Wykazany wpływ nie uwzględnia wpływu podatków. Za potencjalne możliwe zmiany cen i kursów zostały przyjęte zmiany cen i kursów o +/- 10% w stosunku do kursów wykorzystywanych do wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej na dzień bilansowy.

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

kurs dolara na dzień **31 grudnia 2017r.** = 3,4813

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			USD / PLN			
			3,8294		3,1332	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	58 697	50	5	-	(5)	-
Środki pieniężne	26 056	6	1	-	(1)	-
Zobowiązania	(46 351)	(2 054)	(205)	-	205	-
RAZEM		(1 998)	(199)	-	199	-

kurs euro na dzień **31 grudnia 2017r.** = 4,1709

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			EUR / PLN			
			4,5880		4,7538	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	58 697	33 564	3 356	-	(3 356)	-
Środki pieniężne	26 056	7 889	789	-	(789)	-
Zobowiązania	(46 351)	(18 113)	(1 811)	-	1 811	-
RAZEM		23 340	2 334	-	(2 334)	-

kurs dolara na dzień **31 grudnia 2016r.** = 4,1793

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			USD / PLN			
			4,5972		3,7614	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	50 244	-	-	-	-	-
Środki pieniężne	14 051	2 280	228	-	(228)	-
Zobowiązania	(54 185)	(2 741)	(274)	-	274	-
RAZEM		(461)	(46)	-	46	-

kurs euro na dzień **31 grudnia 2016r.** = 4,4240

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			EUR / PLN			
			4,8664		3,9816	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	50 244	32 317	3 232	-	(3 232)	-
Środki pieniężne	14 051	6 740	674	-	(674)	-
Zobowiązania	(54 185)	(10 990)	(1 099)	-	1 099	-
RAZEM		28 067	2 807	-	(2 807)	-

35.5. Ryzyko kredytowe

Spółka zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, ustalaniu limitów kredytowych oraz ubezpieczaniu należności narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne. Koncentracja ryzyka kredytowego w Spółce związana jest z terminami płatności przyznawanymi kluczowym odbiorcom, których obroty przekraczają 10% przychodów Spółki (informacja w notce 14.2). Pomimo koncentracji ryzyka, ze względu na wieloletnie doświadczenia we współpracy z klientami, jak również stosowane zabezpieczenia występuje niski stopień ryzyka kredytowego.

Spółka alokuje okresowo wolne środki pieniężne zgodnie z wymogami zachowania płynności finansowej i ograniczonego ryzyka oraz w celu ochrony kapitału i maksymalizacji przychodów odsetkowych. Wszystkie podmioty, którym Spółka powierza środki pieniężne działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, należące do europejskich instytucji finansowych posiadających rating na poziomie najwyższym, średniowysokim i średnim, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Spółka na bieżąco monitoruje ryzyko kredytowe z tego tytułu poprzez bieżącą weryfikację kondycji finansowej.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

35.6. Ryzyko związane z płynnością

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, faktoring, umowy leasingu finansowego.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

31 grudnia 2017 roku	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	8 603	1 202	1 033	2 065	4 303
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	46 351	46 351	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	1 217	294	242	426	255

Orzeł Biały S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

<i>31 grudnia 2016 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	64 404	51 737	4 406	2 065	6 196
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	54 185	54 185	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	8 020	8 020	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	3090	1 733	283	460	614

36. Instrumenty finansowe

36.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartości godziwe wszystkich instrumentów finansowych Spółki nie wycenianych w wartości godziwej są zbliżone do wartości bilansowych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

36.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski/(straty) z tytułu wyceny	Pozostałe (głównie provizje)	Razem
Aktywa finansowe							
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)	PiN	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	1	(1 838)	-	-	-	(1 837)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGp WF	3	2 737	-	-	-	2 740
Zobowiązania finansowe							
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFwgZK	1 452	-	-	-	959	2 411
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	221	-	-	-	-	221
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	PZFwgZK	-	-	-	-	-	-
- kredyt w rachunku bieżącym	PZFwgZK	1 231	-	-	-	959	2 190
- pozostałe - krótkoterminowe	PZFwgZK	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	PZFwgZK	48	-	-	-	-	48
- Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu		48	-	-	-	-	48
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	633	-	-	-	220	853
Pozostałe zobowiązania niefinansowe		141	-	-	-	-	141
Razem		(2 270)	899	-	-	(1 179)	(2 550)

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016	<i>Kategoria zgodnie z MSR 39</i>	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/(straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Razem</i>
Aktywa finansowe							
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)	PiN	62	-	-	-	9	71
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	-	741	-	-	-	741
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGp WF	16	(525)	-	-	-	(509)
Zobowiązania finansowe							
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFwgZK	1 706	-	-	-	421	2 127
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	288	-	-	-	-	288
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	PZFwgZK	-	-	-	-	-	-
- kredyt w rachunku bieżącym	PZFwgZK	397	-	-	-	421	818
- pozostałe - krótkoterminowe	PZFwgZK	1 021	-	-	-	-	1 021
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	PZFwgZK	53	-	-	-	-	53
- Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu		53	-	-	-	-	53
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	414	(77)	-	-	154	491
Razem		(2 095)	293	-	-	(566)	(2 368)

36.3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Oprocentowanie zmienne

31 grudnia 2017 roku	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	8 603	1 202	1 033	2 065	4 303
Inne zobowiązania finansowe	1 217	294	242	426	255
31 grudnia 2016 roku	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	57 658	48 364	1 033	2 065	6 196
Inne zobowiązania finansowe	1 671	314	283	460	614

Oprocentowanie stałe

31 grudnia 2017 roku	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu pożyczek	-	-	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	-	-	-	-	-
31 grudnia 2016 roku	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu pożyczek	6 746	3 373	3 373	-	-
Inne zobowiązania finansowe	-	-	-	-	-

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/ wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

36.4. Zabezpieczenia

Spółka stosuje uregulowania rachunkowości zabezpieczeń w ramach ryzyka walutowego oraz ryzyka cen ołowiu. Na dzień bilansowy Spółka rozpoznała w kapitałach własnych zysk w kwocie 779 tys. PLN (w 2016 roku stratę: 5 080 tys. PLN) z tytułu wyceny zabezpieczających transakcji walutowych oraz zysk w wysokości 359 tys. PLN (w 2016 roku stratę: 2 940 tys. PLN) z tytułu wyceny transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne z tytułu zakupu i sprzedaży ołowiu.

Efektywność transakcji zabezpieczających jest na bieżąco mierzona i nie występują zabezpieczenia nieefektywne, których wynik powinien być rozpoznany w rachunku wyników.

36.4.1 Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Na dzień bilansowy Spółka posiadała otwarte transakcje zabezpieczające (transakcje opcyjne i transakcje forward) o najdalszym terminie zapadalności 02.03.2018 r. wycenione na kwotę 779 tys. PLN.

Na dzień bilansowy Spółka posiadała otwarte transakcje typu futures o najdalszym terminie zapadalności 04.04.2018r. wyceniane na kwotę 24 tys.USD oraz 277 tys.PLN, a po przeliczeniu na PLN wartość 359 tys. PLN

Instrument	Waluta	wartość nominalna w walucie (w tys.)	wartość nominalna (w tys. PLN)	Wycena (w tys. PLN)
Futures towary (AMT)	USD	10 000	34 812	83
Futures towary (AMT+Banki)	PLN	70 755	70 755	277
Forward syntetyczny (transakcje opcyjne)	USD	6 468	22 517	361
Forward	EUR	9 192	38 340	418

Wartość godziwa zgodnie z poziomem 2 hierarchii wartości godziwej dla potrzeb ujawnień powyższych kontraktów kształtowała się następująco:

	31 grudnia 2017		31 grudnia 2016	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
<i>Kontrakty walutowe typu opcje i futures towarowe</i>				
Wartość godziwa	721	-	-	8 155
<i>Kontrakty walutowe typu forward</i>				
Wartość godziwa	418	-	135	-

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

36.4.2 Zabezpieczenie wartości godziwej

Nie wystąpiły.

37. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych, który jest liczony jako stosunek zobowiązań ogółem do sumy kapitałów. Do zobowiązań Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania (bez rezerw i rozliczeń międzyokresowych). Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom Spółki.

		j.m.	2017 r.	2016 r.
	<u>zobowiązania ogółem</u>			
Wskaźnik zadłużenia kap. wł.	kapitały własne	wsk.	0,24	0,58

38. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2016</i>
Kadra menadżerska	24	22
Kierownicy liniowi (mistrzowie, st. mistrzowie)	27	28
Pracownicy administracyjni	43	36
Pracownicy fizyczni	160	151
Razem	<u>254</u>	<u>238</u>

39. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W dniu 26.03.2018 roku Spółka otrzymała zawiadomienie od Syndyka masy upadłościowej Orzeł Surowce Sp. z o.o., iż postanowieniem z dnia 26 marca 2018 roku Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach Wydział X Gospodarczy, ogłosił upadłość spółki zależnej Orzeł Surowce sp. z o.o. z siedzibą w Bytomiu (spółka zależna Emitenta), po rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu niejawnym, z wniosku wierzycieli Pawła Sidora prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Eco Consulting Paweł Sidor z siedzibą w Warszawie oraz Cook & Marshall Investments Polska Spółka z o.o. z siedzibą w Poznaniu. Postanowienie jest skuteczne i wykonalne z dniem jego wydania. W odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr. 10 Spółka dominująca od dnia postanowienia Sądu o upadłości Spółki Orzeł Surowce sp. z o.o. tj. 26.03.2018 r., utraciła kontrolę nad tą Spółką i jej Spółkami córkami tj. Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o. oraz Speedmar sp. z o.o. (transakcje z tymi jednostkami oraz salda rozrachunków na dzień bilansowy zaprezentowano w notce 33, przy czym w dniu 17.01.2018 roku Spółka Orzeł Biały SA. potrąciła przysługującą jej wierzytelność z tytułu umów pożyczek w wysokości 7 000 tys. PLN z wierzytelnością przysługującą Orzeł Surowce sp. z o.o. z tytułu należności za dostawę surowców).

Mając na uwadze, że zdarzenie nastąpiło po dniu bilansowym, a na dzień bilansowy Orzeł Biały nie miał istotnego zaangażowania kapitałowego (w postaci wartości bilansowej udziałów, należności, pożyczek, które

utraciłyby wartość na skutek utraty kontroli) w spółce Orzeł Surowce i jej spółkach zależnych, powyższe zdarzenie nie ma istotnego wpływu na sprawozdania finansowe za 2017 r.

W ocenie Spółki, postanowienie Sądu Rejonowego Katowice – Wschód w Katowicach Wydział X Gospodarczy, o ogłoszeniu upadłości Spółki Orzeł Surowce sp. z o.o. jest bezzasadne ponieważ Orzeł Surowce sp. z o.o. na bieżąco reguluje swoje wymagalne zobowiązania pieniężne. Wnioskodawcy nie wykazali jakichkolwiek przesłanek ogłoszenia upadłości Spółki Orzeł Surowce. Ponadto w dniu 18.01.2018 roku Spółka dokonała podwyższenia kapitału zakładowego Orzeł Surowce o kwotę 100 tys. PLN oraz kapitału zapasowego o kwotę 2.200 tys. PLN.

W dniu 3.04.2018 r. Spółka Orzeł Surowce sp. z o.o. w upadłości wniosła zażalenie na całość przedmiotowego postanowienia oraz w dniu 06.04.2018 r. złożyła wniosek o wstrzymanie likwidacji do czasu rozpoznania zażalenia przez Sąd Okręgowy.